लहना

व्यवसायिक पत्रकारिता, थौंया आवश्यकता

LAHANA WEEKLY वा:पौ

थ्वहे भाद्र २६ गते शुक्रवा: बा:या ख्वा: स्वयेगु दिं
सा:गु भिंगु मरिचरिया निंतिं लुमंका दिसँ !

लक्ष्मण गमाल 'चिलंमि'
प्रोप्राइटर

लाखा छेँ
LAKHA CHHEN

सोल्हखुट्टे, वडा नं. १६, यँ, फोन नं.: ४९६०७५८

जेनजी आन्दोलनय् अमेरिकी लगानी

प्रम व पार्टी सभापतिं अमेरिकी प्रशिक्षण का:गु द्वपं

लहना वा:पौ/ नेपा:या प्रधानमन्त्री बालेन शाहं सत्ता परिवर्तनया निंतिं अमेरिकी सत्ता परिवर्तन परियोजनापाखे प्रशिक्षित जूगु द्वपं अमेरिकी सञ्चार माध्यम 'द ग्रेजोनं' बिउगु दु।

न्हू राजनीतिक नेतृत्व यानाच्वंपिंत अमेरिकी सरकारया गोप्य 'रेजिम चेन्ज' (सत्ता परिवर्तन) परियोजनापाखे प्रशिक्षण बिउगु खँ उगु सञ्चार माध्यमं च्वःगु दु। अमेरिकी खोज पत्रकारिता वेबसाइट 'द ग्रेजोनं' लिक जूगु आधिकारिक दस्तावेजयात न्त्यथँसें उगु द्वपं बिउगु खः।

'द ग्रेजोनं' लुइक्गु दस्तावेज कथं अमेरिकी सरकारया प्रत्यक्ष लगानी दुगु 'नेसनल इन्डोमेन्ट फर डेमोक्रेसी' (एनईडी) व उकिया मातहतया 'कन्सोर्टियम फर इलेक्सन एन्ड पोलिटिकल प्रोसेस स्ट्रेन्थेनिङ' (सीईपीपीएसं) वर्तमान सत्ताया मू मनूतय् नेतृत्वया निंतिं (ग्रुप) तयार या:गु खः।

एनईडीयात वंगु इलंनिसें हे सीआईएं गोप्य रुपय् सत्ता परिवर्तन यायेगु ज्या खुल्ला रुपय् ज्या याना वयाच्वंगु खः।

सीईपीपीएसया सन् १९१९ या कार्ययोजना दस्तावेजय् आ:या प्रधानमन्त्री बालेन शाह, गृहमन्त्री सुदन गुरुङ, राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टीया सभापति रवि लामिछाने व सांसद सागर ढकालयात 'उत्प्रेरक नागरिक न्त्यलुवा' या रुपय् धलखय् तया: ग्वाहालि याना वयाच्वंगु खँ नं न्त्यथनात:गु दु।

उगु योजना कथं अमेरिकी सरकारं सन् २०१७ निसे२०२२ तक नेपालय् सञ्चालन जूगु 'नीति संवाद परियोजना' या निंतिं २ करोड अमेरिकी डलर खर्च या:गु खँ नं धयात:गु दु। थुगु परियोजनापाखे युवातयत सडक प्रदर्शनपाखे राजनीतिक हिउपा: हयेगु, सामाजिक सञ्जालया आक्रमक रुपं छ्यलेगु, सार्वजनिक छवि दयेकेगु व परम्परागत राजनीतिक शक्तियात विस्थापित यायेगु रणनीति स्यनेगु ज्या जूगु खँ नं धयात:गु दु।

उगु हे योजनाया जगय् सेप्टेम्बर २०२५ स तत्कालीन केपी शर्मा ओली नेतृत्वया जननिर्वाचित सरकार विरुद्ध हिंसात्मक आन्दोलन ब्वलंकेगु ज्या जूगु व संसद भवन सहित ऐतिहासिक संरचनाय् मि तया: सरकार क्व:थलेत बाध्य या:गु खँ नं प्रतिवेदनय् दाबी यानात:गु दु।

प्रतिवेदन कथं वासिङटनया इन्डो-प्यासिफिक रणनीति अन्तर्गत नेपालय् चीनया प्रभाव, विशेष याना: बेल्ट एन्ड रोड इनिसिएटिभ (बीआरआई) यात कमजोर दयेकेत न्हू व पुपुलिस्ट पात्रयात छ्यः:गु खँ धयात:गु दु।

ल्यं ७ पेजय्

जनकवि दुर्गालाल श्रेष्ठया विचा: मुँज्या

लहना वा:पौ/ मदुम्ह जनकवि दुर्गालाल श्रेष्ठयात कया: वंगु आइतवा: बिचा: मुँज्या जूगु दु। यँया नेपा: ब्यांक्वेटय् वंगु आइतवा: नेपालभाषा मंका: खल:, नेवा: देय् दबू, नेपालभाषा एकेदेमि, नेपालभाषा मिसा खल:, विराट नेपालभाषा गुथि, लिपि गुथि, नेवा: पत्रकार दबूलिसें थीथी खल:पुच:या मंका: ग्वसालय् विचा: मुँज्या जूगु खः।

विचा: मुँज्याय् नेपालभाषा एकेदेमिया चान्सलर नेवा: न्त्यलुवा मल्ल के. सुन्दरं जनकवि श्रेष्ठयात कया: दुग्यंक नुगःखँ तसें जनकवि श्रेष्ठ नेपा:या छम्ह धात्थेंम्ह कवि जूगु व जीवनया लिपांगु इलय् नं वयूक: कविता हे दीगु खँ धयादिल।

चान्सलर मल्लं जनकवि श्रेष्ठ साहित्य विधाय् कविताय् जक मखु, म्ये, नाटक व सकतां विधाय् पूर्णता दुम्ह व्यक्तित्व जूगु धासें वयूक:या योगदान व जीवनीयात कया: थ:गु विचा: तयादीगु खः।

विचा: मुँज्या ज्याझ्वलय् जनकवि श्रेष्ठया त:धिक:म्ह काय् सुमन श्रेष्ठं थ: अबु दुर्गालाल श्रेष्ठयात सकस्यां लुमंका: मतिना या:गुलिं सुभाय् देछासें दुर्गालाल श्रेष्ठं च्वयादीगु खस भाषाया मृत्यु सम्बन्धी अप्रकाशित चिनाखँ नं

ल्यं ७ पेजय्

नेवाः राष्ट्रिय म्ये

च्वमि : दुर्गालाल श्रेष्ठ लय् चिनामि : तिर्थ माली

धुन दने धुन सँन्ह्यलं भी फुक्कं हे छम्ह जुइ धुन
भीगु लागाय् भी स्वयं हे जः जुया धुन लुइ धुन
ह्यांगु भुमिइ अष्टमण्डल ह्यांगु चाः दुने थी नगु
भीगु नेवाः ध्वाँय् थ्व हे खः ज्यान भी सकस्यां छगू
जातितय् स्वायत्त राज्यं लुइ कपं च्वय् भिलिमिलिं
राष्ट्र भ्कःभ्कः धायूक न्ह्याके भीगु चःतिं भीगु हिं

सम्पादकीय

ग्यास कम्पनीया नियमन यायेमाः

बजारय् सरकारं अनुगमन व नियमन मयायेवं सर्वसाधारणया निंतिं ग्यास अभाव जुयावंगु दु। थथे ग्यास अभाव जूगु स्वलां मल्याय् धुंकूगु दु। थौंकन्हय् न्हिया न्हिथं सूथंनिसे लाइन च्वंसां ग्यास काये फयाच्वंगु मदु। सरकारं धाःथें उपभोक्तातय्सं ग्यास छँय् दयेक दयेकं ग्यासय् लाइन च्ववनाच्वंगु पक्का नं मखु।

सरकारं माःगु स्वयाः अप्वः ग्यास सुचूकातःगु खःसा उकिया अनुगमन यायेगु ज्या सरकारया हे खः। दकलय् महत्वपूर्ण खँ धइगु ग्यास मिइपिनिगु अनुगमन यायेगु वैज्ञानिक व प्रविधियुक्त विधि भीके आःतक मदु। सूयात गुलि ग्यास माःगु खः व गुलि आपूर्ति जुयाच्वंगु धइगु बालाकं तथ्यांक व्यवस्थापन यायेगु नापं थज्याःगु अभावया इलय् गथे यानाः म्होचायेका ? ग्यास अभाव जुयाच्वंगु इलय् बिक्री व वितरण यायेत सहज यायेफइगु ज्या गुकथं यायेगु ?

धाथें धायेगु खःसा उपभोक्तातय्सं ग्यास अभाव जुइगु हल्ला जुइवं माःगु ग्यास मुकीगु स्वभाविक खः। तर सन्तुलित व न्यायोचित हिसाबं स्वयेगु खःसा बिक्री वितरण मदिकं जुइगु इलय् ग्यास अभाव मजू। थथे अभाव मजुइकेगु ज्या पक्का न राज्यया खः। उकिइ नागरिकतय्त द्वपं बियाः थः लिचिलिइगु ज्या पक्का नं बांलाःगु ज्या मखु। छु ई न्ह्यः खुसिबाः वया स्वनिगः दुहां वयेगु लँ स्यनाः स्वनिगः दुहां वयेत थाकूगु अवस्था दु।

स्वनिगः दुहां वयेगु मू राजमार्ग पृथ्वी राजमार्गय् समस्या वःगु दु व ग्यास ज्वनाः वइगु बुलेट स्वनिगः दुहां वयेत समस्या जुयाच्वंगु दु। तर समस्या थ्व मू खँ धकाः राज्यं लिचिले मज्यू। वैकल्पिक लँ मालाः बुलेट दुकायेगु नापं न्ह्याग्गुं नं उपाय मालाः स्वनिगलय् ग्यास दुत हयेगु ज्या राज्य याःगु हे खः। दकलय् मू खँ धइगु नागरिकतय्गु छँ छँय् भूतु च्याये माल। ग्यास अभावं सूयागु छँ न भूतु च्याके मखना नये मखनेगु ज्या जुइ मजिल। स्वनिगलय् न्हिया न्हिथं ४० द्वः स्वया अप्वः सिलिन्डिर ग्यास माः।

थन जक १८ गू ग्यास उद्योग दु। पसः पसःपतिं अनुगमन याये मफुसा उमिसं ग्यास बिइगु याना वयाच्वंगु प्रणाली बालाक प्रभावकारी नियमन यायेगु ज्या यायेमाः। थःम्हं छुं नं कथंया ज्या मयायेगु अले अःखतं उद्योगीतय्गु ख्वायेगु ज्या पुलांम्ह उद्योगमन्त्री गौरीकुमारी यादव याःगु बांलाःगु ज्या पक्का नं मखु। मन्त्री यादवं थःगु हे खँ राजीनामा बिइत बाध्य जुइमाल। उद्योगमन्त्री याःगु राजीनामा वयेवं जक न ग्यास अभाव जुयाच्वंगु समस्या ज्यनिइ मखु।

अय्न नैतिकताया हिसाबं वयागु राजीनामा माःगु खः। न्हू नियुक्त जूम्ह मन्त्री नं ग्यास अभाव गुकथं जुयाच्वंगु खः बालाक लँपू माला न्ह्याःवनेमाः। ग्यास अभाव गुकथं जुयाच्वंगु खः थुकियात नियमन व अनुगमन याना न्ह्याः वनेमाः। निगमं उद्योगीतय्गु तथ्यांक बालाक तयेगु यायेमाः।

खास याना बोटलिङ प्लान्ट, डिलर व खुद्रा बिक्रेता तहय् गुलि ग्यास माः धइगु डिजिटल ट्याकिङया व्यवस्था याये फत धाःसा कन्हय् थथे अभाव जुइमखु। ग्यास ढुवानी व वितरण यायेगुलि पारदर्शी निगरानीइ ध्यान तयेमाः।

विश्वव्यापी मातृभाषा पत्रकारिताया प्रवृत्ति, अभ्यास व हाथ्या- २

पूर्णभक्त ढुवाल

थ्यंमथ्यं न्हय्गू दशकया भाषिक रिक्तता लिपा, वि.सं. २०६४ (सन् २००७) सेप्टेम्बर १८ निसें गोरखापत्रं 'नयाँ नेपाल' बहुभाषिक पृष्ठया पिथनेगु ज्या न्ह्याकूगु खः।

न्हापांगु चरणय् मैथिली, मगः, तामाङ, राई व नेपालभाषा यानाः न्यागू भासं थुगु अभियान न्ह्याकूगु खः।

थौंकन्हय् थुगु गोरखापत्रय् मुक्कं ४५ गू भाय्यात थाय् बियातःगु दु। गुकी ४४ गू मांभाय् व छगू संस्कृत भाय् दुथ्याः। लिपांगु इलय् सन् २०२४ डिसेम्बर २६ (२०८१ पुस ११) स 'वाम्बुले' भाय् दुथ्यागुलिइ थुगु परियोजनाया निरन्तरता व विस्तारयात पुष्टि यानाच्वंगु दु।

न्हिथं निगू भासं पालपाः पिदनीगु थ्व प्रणालीपाखें पिथंगु थ्व अभ्यास विश्व पत्रकारिताया हे छगू मौलिक समावेशी मोडल खः, गुकिं सीमित स्रोतया जक दुसां नं व्यापक भाषिक प्रतिनिधित्व सुनिश्चित यानाच्वंगु दु।

रेडियो नेपाल व भाषिक आन्दोलनः 'बिसँला' निसें २६ भाय् तक

रेडियो नेपालया स्थापना (वि.सं. २००७ चैत २० / २ अप्रिल १९५१) लिसे नेपाःया श्रव्य पत्रकारितायू बहुभाषिकताया जग नीस्वंगु खः। प्रजातन्त्रया स्थापना लिपा छुं न्हिं दुने अथे धइगु १४ अप्रिल १९५१ निसें रेडियो नेपालं नेपाली, अंग्रेजी, नेपालभाषा व हिन्दी यानाः प्यंगू भासं समाचार प्रसारण न्ह्याकूगु खः।

अथेखःसां नं पञ्चायती शासनकालय् भाषिक अधिकारय् तःधंगु संकुचन वःगु ऐतिहासिक यथार्थ भीगु न्ह्यःने दु : "वि.सं. २०२२ वैशाख १ (१३ अप्रिल १९६५) निसें रेडियो नेपालं नेपालभाषाया समाचार प्रसारणय् पनाबीवं थुकिया विरुद्धय् दछि ताःहाकःगु ऐतिहासिक 'बिसँला' आन्दोलन जूगु खः। थुगु आन्दोलन भाषिक मानव अधिकारया निंतिं नेपाःया पत्रकारितायू छगू टर्निङ पोइन्ट जुल। अन्ततः लोकतन्त्रया पुनर्स्थापना लिपा २९ जुन १९९० (२०४७ असार १५) गते निसें जक रेडियो नेपालय् हाकनं नेपालभाषाया समाचार बीगु ज्या न्ह्यात।

थौंकन्हय् रेडियो नेपालं थःगु भाषिक दायरायात अझ तःचाः यानायंकूगु दु। थौंकन्हय् रेडियो नेपालं केन्द्रीय व क्षेत्रीय प्रसारण केन्द्रपाखे मुक्कं २६ गू भासं समाचार व ज्याइवः न्ह्याकाच्वंगु दु। थुकी २२ गू मांभाय् व मेगु प्यंगू भाय् (नेपाली, अंग्रेजी, हिन्दी व संस्कृत) भासं ज्याइवः न्ह्याकाच्वंगु दु। थुकिं रेडियो नेपालयात केवल छगू प्रसारण संस्था जक मखुसें) बहुभाषिक नेपाःया म्हसिकाया संरक्षकया रूपय् स्थापित जूगु दु।

रेडियो नेपालया रणनीतिक हस्तक्षेप :

वंगु स्वंगू दशकनिसें रेडियो नेपालं २५ गू स्वयां अप्वः भासं समाचार व ज्याइवः प्रसारण यानाच्वंगु दु। विशेष यानाः अमरध्वज लामा कार्यकारी निर्देशक जूगु इलय् याःगु 'ल्यान्डमार्क' निर्णय थन न्ह्यथनेबहः जू। वयकलं १ प्रतिशत जनसंख्यां न्ववाइगु भाय् दुथ्याकेगु पुलांगु नीतियात त्वाःथलाः लोपोन्मुख 'दनुवार' भाय्यात मूलधारया प्रसारणय् दुथ्याकल। थ्व केवल सञ्चार जक मखुसें 'समावेशी लोकतन्त्र' या छगू धिसिलाःगु अभ्यास खः।

डिजिटल डिभाइड व भाय् विस्थापन

नेपाः व बंगलादेशया थुगु अभ्यासया दथुइ विश्वव्यापी रूपय् अप्वया वनाच्वंगु 'डिजिटल डिभाइड' व भाय् संकटं थप हाथ्या ब्वलंकूगु दु।

मांभाय्या पत्रकारिताया विकासय् प्रविधि व अर्थतन्त्रं गम्भीर पंगः ब्वलंकूगु दु।

फेसबुक व युट्युब थेंज्याःगु तःधंगु प्लेटफर्मतय्सं केवल 'डोमिनेन्ट' भाय्यात जक व्यापारिक केन्द्रय् तइ। थुकिं यानाः स्थानीय भासं व्यापार केन्द्रीत जुइ मफयाः डिजिटल दुनियाँ पिहां वनीगु खतरा दु।

युनेस्कोया कथं विश्वया ७००० भाय् मध्ये ४०% संकटय् दु व हरेक निवालय् छगू भाय् सिनाच्वंगु दु। छगू भाय् सीगु धइगु मानव चेतनाया छगू इयाः बन्द जूगु व छगू धिसिलाःगु ऐतिहासिक 'आर्काइभ' नष्ट जूगु खः। 'ब्रेन ड्रेन' व आर्थिक अवसरया निंतिं मांभाय् त्याग यायेमाःगु बाध्यतां थुगु संकटयात थप जटिल दयेकूगु दु।

थज्याःगु हाथ्यायात सामन

यायेगु आःया लँपु व रणनीतिक योजना गज्याःगु जुइमाः धइगु विषयस केन्द्रित जुइमाःगु दु।

आःया लँपु : संरक्षण व प्रवर्द्धनया रणनीति

मांभाय् पत्रकारितायात जीवन्त तयेत आःया रणनीति केवल 'संरक्षण' य् जक लिमकुंसे 'प्रवर्द्धन' य् केन्द्रित जुइमाः।

राज्यया दायित्व व लगानी : सरकारं माभासं याइगु पत्रकारिताया निंतिं स्पष्ट बजेट विनियोजन यायेमाः। क्यानडा व स्विट्जरल्याण्डया मोडल थें अल्पसंख्यक भाय्या सञ्चार माध्यमयात विशेष अनुदान व तालिमया व्यवस्था यायेमाः।

प्रविधिया छ्यला व एआई :

भाय्यात वइगु पंगः चीकेत 'अनुवाद उपकरणत' व आर्टिफिसियल इन्टेलिजेन्स छ्यलाः मांभाय्या सामग्रीयात विश्वव्यापी यायेमाः।

नेपालभाषाया विश्वव्यापी म्हसिका : संयुक्त राष्ट्र संघय् नेपाःया राष्ट्रिय भाय्या रूपय् दर्ता जूगु 'नेपालभाषा' व नेपाःया न्हापांम्ह मांभाय्या पत्रकार धर्मादित्य धर्माचार्यया योगदानयात आधार दयेकाः थुकिया गरिमा अप्वयेकेमाः।

भविष्यया पत्रकारिता–बहुभाषिक व समावेशी

मांभाय्या अस्तित्व हे पत्रकारिताया वास्तविक समावेशीकरणया कसी खः। भविष्यया पत्रकारिता उगु इलय् जक सफल व जनता-केन्द्रित जुइ, गबलय् नागरिकं थःगु हे मौलिक भासं सुचं कायेगु अधिकार दइ। 'मां, मादेय् व मांभाय्' या गुगुं विकल्प मदु। थ्व स्वंगूया संरक्षण व प्रवर्द्धन हे लोकतन्त्रया वास्तविक सुदृढीकरण खः। अथेजुयाः बहुभाषिक पत्रकारितायात प्रोत्साहन यायेगु धइगु मानव सभ्यताया विविधतायात ल्यंकेगु व भविष्यया पुस्ताया निंतिं चेतनाया इयाः चायेकेगु खः।

सवःभकु व ख्वाःपाः दयेकीम्ह तेजबहादुर

नृपेन्द्रलाल श्रेष्ठ

“

हल्चोकं पिहां वइपिं स्वम्ह देवगणय् हल्चोक आकाश भैरव, चण्डी व कुमारी खः । यँयाःबलय् थुपिं द्यःपिं पिहांवय् न्ह्यः स्वम्ह द्यःया ख्वाःपातय् लंपू छायेकेमाः । ख्वाःपाःया माःगु मर्मत, रंग तयेगु ज्यायात लंपू छायेगु धाइ । लंपू छायेकेगु नितिं अंलाथ्व पारुकुन्हु हल्चोकं गुथियारपिसं द्यःया ख्वाःपाः सन्दुकय् तयाः कुबियाः यँया मांसगल्लीइ चित्रकारया छैंय् हयेगु याइ ।

नेवाःतय्गु तःजिगु नखः मध्ये छगू यँयाः नं खः । यँयाःयात कयाः थीथी बिचाः किम्बदन्ति समाजय् प्रचलित दु । यँयाःबलय् यैंय् दुने यक्व सांस्कृतिक गतिविधित जुइ । उकी दकलय् न्ह्यइपुगु व भव्यतां जाःगु धइगु कुमारी, भैरव व गणेशया रथ यात्रा हे खः । उकिया नापं लाखे, पुलिकिसि व हल्चोकया सवःभकु (आकाश भैरव) नं जात्राया मू आकर्षणय् लाः । यँयाबलय् हल्चोकं पिहांवइगु सवःभकु अथवा हल्चोक आकाश भैरव नं छगू महत्वपूर्ण जात्रा खः । अंलाथ्व द्वादशीनिसें अंलागा तृतीया तक जुइगु यँयाःया झ्वलय् पिहांवइगु हल्चोकया आकाश भैरवयात यमितय्सं सवःभकु नं धायेगु याः ।

हल्चोकं पिहां वइपिं स्वम्ह देवगणय् हल्चोक आकाश भैरव, चण्डी व कुमारी खः । यँयाःबलय् थुपिं द्यःपिं पिहांवय् न्ह्यः स्वम्ह द्यःया ख्वाःपातय् लंपू छायेकेमाः । ख्वाःपाःया माःगु मर्मत, रंग तयेगु ज्यायात लंपू छायेगु धाइ । लंपू छायेकेगु नितिं अंलाथ्व पारुकुन्हु हल्चोकं गुथियारपिसं द्यःया ख्वाःपाः सन्दुकय् तयाः कुबियाः येँया मांसगल्लीइ चित्रकारया छैंय् हयेगु याइ ।

हल्चोक आकाश भैरवया ख्वाःपाः दयेकेगु नापं लंपू छायेगु ज्या वंगु न्यागू दशक न्ह्यःनिसे निरन्तर रुपं येँया मासगल्लीइ च्वंम्ह तेजबहादुर चित्रकारं याना वयाच्वनादीगु दु । वयकः तेजबहादुरं बिसं २०२८ सालनिसें थौंतक ख्वाःपाः दयेकेगुनापं लंपू छायेगु ज्या निरन्तर यानाच्वनादीगु दु । ख्वाःपातय् आःतक वयकलं न्ययकः तक निरन्तर लंपू छायेगु ज्या यानादीधुंकल ।

लँपू छायेकेगु

वयकलं १६ दँ दुगु इलय् बि.सं. २०२८ सालनिसे थुगु ज्या न्ह्याकादीगु खःसा थौंतक नं मदिक्क दँयूदसं ख्वाःपातय् लंपू छायेगु त्वःतादीगु मदुनि । वयकः थौंकन्हय् ८४ दँ दये धुंकल । उमेरं वयकःयात थुगु ज्याय् गले यायेमफु । आः नं वयकः उलि हे सक्रिय जुयाः थुगु ज्या यानाच्वनादीगु दु । हल्चोकया आकाश भैरवया ख्वाःपाः झिनिदँया जात्राय् छकः जक न्हूगु दयकेगु याइ । ८४ दँ दुम्ह वयकः चित्रकारं आःतक हल्चोकया आकाश भैरवया ख्वाःपाः न्याकः तक दये कादी धुंकूगु दु । अथे धाय्बलय् वयकलं हल्चोक आकाश भैरवया १२ दँया जात्रा न्याकः तक स्वयादी धुंकूगु जुल । १२ दँया जात्रा त्वःताः दँयूदसं धाःसा यँयाःबलय् दच्छिइ छकः लंपू छाय्केगु ज्या जक याइ ।

अंलाथ्व पारुकुन्हु द्यःगणपिनिगु ख्वाःपाः छगः सन्दुकय् तयाः गुथियार पिसं कुबियाः हल्चोकं मासंगल्लीइ चित्रकारया छैंय् हइ । द्यःगणपिं धाये बलय् उगु सन्दुकय् स्वम्ह द्यःपिं हल्चोकया आकाश भैरव, चण्डि व कुमारीया ख्वाःपाः दइ । लंपू छाय् सिधय् धुंकाः अंलाथ्व पारुकुन्हु क्षमा पुजा यायेमाः । क्षमा पूजा यायेधुंकाः गुथियारपिंत उगु ख्वाःपाः लःल्हाइ । वयां लिपा हाकनं छगः सन्दुकय् तयाः कुबियाः गुथियार तय्सं हल्चोकया द्यः छैंय् लितहइ । एकादशी कुन्हु द्यःछैंया न्ह्यःने ख्वाःपाः ब्बयेगु याइ । अन तःधंगु हे पूजा याइ ।

ख्वाःपाः दयेकेगु व लंपू छाये गु ज्या वंगु न्यागू दशक न्ह्यःनिसें यानाच्वनादीम्ह तेजबहादुर चित्रकारं धयादी कथं न्हापा न्हापा दच्छिइ प्यंगू डोको सिउचा (रातोमाटो), श्रावण महिनाय् नीछधी कःनि गुथियारतय्सं बीगु यानाच्वंगु खः । अथे हे, जात्राया इलय् ३३ पैसा व हैंय् ख्यैंय् भिगः बियावःगु नं चित्रकारं लुमंकादिल । ‘थौ कन्हय् पारिश्रमिक कथं गुथियात थुलि हे हिं धकाः ला मधया, गुथिं गुलि ल्हातय् तयाबिल उलि कयाच्वनागु दु ।’

यँयाःया रौनकयात थप यानावःगु हल्चोक आकाश भैरवया जात्राया इवलय् अंलाथ्व द्वादशीकुन्हु हल्चोकं द्यःया ख्वाःपाः, वसः, तिसा नापं हतियार गुथियारतय्सं छगः लीया सन्दुकय् तयाः येँया न्यतय् कायगःनिनिइ हइ । द्वादशीनिसें कायगःनिनं हे द्यःल्हानाः प्याखं क्यनेगु नं न्ह्याइ सा अंलागा तृतीया कुन्हु लिहांवनी । अंलागा तृतीयाया दिंयात नानिचायाः नं धायेगु याः । उगु दिनय् धाःसा द्यःगणपिं ख्वाःपाः तयाः, वसः पुनाः तिसां तियाः हे येँया न्यतपाःच्वं ताम्सिपाखा जुयाः डल्लु, धिमेल्वहँ, स्वयम्भू जुयाः हल्चोकय् लिहां बिज्याइ ।

लक्षना

२०८३ भाद्र ३० मंगलवार

चथार्घ :

ভাস্কর্যে কোর্ণাকের : সৌজন্যে ইন্টারনেট

लोककल्याणकारी विज्ञापन राज्यया दया मखु

रमेश कुमार बोहोरा

सरकारं लोककल्याणकारी विज्ञापनया ध्यबा क्वपालेगु निर्णय यायेवं नेपाःया छापा पत्रकारिता हाकनं छकः गम्भीर संकटय् लाःगु दु। सरकारया निंतिं बजेट व्यवस्थापन, प्रशासनिक प्राथमिकता वा खर्च क्वपालेगु सामान्य निर्णय जुइफु। तर छापा माध्यमया निंतिं थ्व बजेट शीर्षक क्वःपाःगु विषय जक मखु द्वलंद्वः पत्रकार लिसे श्रमजीवी पत्रकारया रोजगारी, स्वरोजगारय् आधारित चीधंगु प्रकाशन गृहया अस्तित्व, नागरिक तक सार्वजनिक सुचं थ्यंकेगु राज्यया प्रणाली र अन्ततः लोकतान्त्रिक सञ्चार बहुलता लिसे स्वानाच्वंगु न्ह्यसः खः।

दकलय् महत्वपूर्ण व सरकारं थुइकेमाःगु खँ लोककल्याणकारी विज्ञापन गुगुं सरकार, मन्त्री वा राजनीतिक दलं पत्रकारतय्त बिउगु कृपा मखु। थ्व न्ह्यगू दशक ताःहाकःगु सार्वजनिक सुचं प्रवाहया छगू स्थापित प्रणाली खः।

थुकिया प्रारम्भिक आधार वि.सं. २०१५ सालय् नीस्वंगु प्रेस कमिसनं पत्रकारिता विकासया निंतिं बिउगु तक थ्यनी। वयां लिपा पत्रपत्रिकाया प्रतिनिधितय्त प्रमाणपत्र बीगु व्यवस्था लिसे २०१६ सालनिसें पत्रपत्रिकायात लोककल्याणकारी विज्ञापन बीगु ज्या न्ह्याःगु सरकारी अभिलेखय् न्ह्यथनातःगु दु।

उगु ईया सामाजिक, राजनीतिक व सञ्चार परिवेश थौं स्वयां बिस्कं खः। रेडियोया पहुँच सीमित जक दुगु खः। टेलिभिजन सर्वसाधारणया पहुँचय् मदु। डिजिटल सञ्चार ला म्हगस स्वयां पिने खँ खः। राज्यया सुचं, सार्वजनिक चेतनामूलक सन्देश, सरकारी निर्णय व नागरिक सरोकारया विषय जनतायू तक थ्यंकेगु प्रमुख माध्यम पत्रपत्रिका हे खः।

राज्यं नागरिकतय्त सुचं थ्यंकेगु थःगु दायित्व पूर्वकेत छापा माध्यम छ्यलेगु प्रणाली उगु इलय् दयेकूगु खः। अथेजुयाः थौं नं लोककल्याणकारी विज्ञापनयात 'सञ्चार माध्यमयात सरकारं बीगु ध्यबा' या रूपय् जक व्याख्या यायेगु इतिहास, नीति व राज्यया सार्वजनिक दायित्व स्वंगूया अपमान खः।

न्ह्यसः स्पष्ट दु, सरकारं थःगु नीति, निर्णय, सुचं, सार्वजनिक आह्वान व नागरिक लिसेया सम्बन्धित सन्देश पिथनेगु याइसा उकिया पुलेमाःगु ध्यबा सरकारी दया गुकथं धायेफइ ?

लोककल्याणकारी विज्ञापनया मू अवधारणा पत्रकारतय्त दान बीगु मखु, नागरिकतय्त सुचं बीगु खः। राज्यं स्वास्थ्य, शिक्षा, सार्वजनिक सेवा, नागरिक अधिकार, सामाजिक चेतना, सरकारी ज्याझ्वः, कानुनी व्यवस्था लिसे सार्वजनिक सरोकारया विषययात कयाः नागरिकतय्त जानकारी बीत सञ्चार माध्यम छ्यलेगु याइ।

सञ्चार माध्यमं अज्याःगु सुचं पिथनेधुंकाः क्वःछिनातःगु मापदण्ड व प्रक्रिया कथं जुइगु भुक्तानी राज्यं न्यानाकाःगु सुचं पिथ.गु सेवाया मू खः। उकियात अनुदान वा कृपा धकाः थुइकेगु हे आधारभूत रूपय् गलत खः।

ई लिसे थ्व प्रणाली नं हिलावन। प्रेस काउन्सिल ऐन, २०४८ लिपा पत्रपत्रिकाया वितरण सम्परीक्षण तथा वर्गीकरणसम्बन्धी कानुनी संरचना हल। पत्रपत्रिकायात थीथी वर्गय् तयेगु प्रक्रिया केवल प्रमाणपत्र इनेगु अभ्यास मखु। नियमित प्रकाशन, इनेगु, सामग्री, मौलिकता, प्रकृति लिसे थीथी मापदण्डया आधारय् वास्तविक व जिम्मेवार प्रकाशनतय्त म्हसिकेगु कुतः वया लिसे स्वानाच्वंगु दु।

विज्ञापन (नियमन याइगु) ऐन, २०७६ लिपा विज्ञापन क्षेत्र नियमन यायेत विज्ञापन बोर्डया संस्थागत संरचना दयेकल। वयां लिपा लोककल्याणकारी विज्ञापनया व्यवस्थापनय् विज्ञापन बोर्ड महत्वपूर्ण निकायया रूपय् स्थापित जुल। छापा माध्यमया निंतिं लोककल्याणकारी विज्ञापन प्रकाशनसम्बन्धी कार्यविधि, २०८० जारी जुल। वयां लिपा २०८२ स तकं न्हूगु कार्यविधि जारी याःगु खः।

आः सरकारयात अझ गम्भीर न्ह्यसः ब्वलनी। राज्य थम्हं कानुन दयेकी, कार्यविधि दयेकी, वर्गीकरण याइ, विज्ञापन बी, बिल फ्वनी, प्रमाण फ्वनी, अले क्वःछिनातःगु प्रक्रियां भुक्तानी यायेगु प्रणाली स्थापित याइ। तर संकट खनेदयेवं उगु हे प्रणालीया ध्यबा क्वपालेगु याइसा नीति दयेकीगु राज्यं आर्थिक जिम्मेवारीं चिलिले जिउ ला ?

यदि प्रणालीइ कमजोरी दुसा सुधार यायेगु खः। यदि अनियमितता जूसा छानबिन यायेगु खः। यदि वितरण मजूगु पत्रिका क्यनाः सुविधा कायेगु प्रवृत्ति दुसा उकियात पनेगु खः। तर छुं गलत अभ्यासया बहाना दयेकाः नियमित प्रकाशन यानाच्वंगु, पत्रकार तथा श्रमजीवी पत्रकारतय्त रोजगारी बियाच्वंगु व नागरिक तक सुचं थ्यंकाच्वंगु वास्तविक छापा माध्यमयात मंकाः कथं दण्डित यायेगु नीति गुबसं न्यायोचित जुइ फइमखु।

थौं नेपाःया छापा पत्रकारिता थः हे गम्भीर आर्थिक दबाबयु दु। विज्ञापन बजाः सीमित दु। डिजिटल माध्यमया विस्तारं परम्परागत विज्ञापन बजाः लिकूगु दु। भ्वं, छपाइ, ढुवानी व वितरण खर्च निरन्तर थहां वनाच्वंगु दु।

आर्थिक गतिविधिइ वःगु सुस्ततां निजी क्षेत्रया विज्ञापन क्षमता म्हो जूगु दु। सामाजिक सञ्जाल व डिजिटल प्लेटफर्मं विज्ञापन बजाःया तःधंगु ब्वः सालाकाःगु दु। थज्याःगु अवस्थाय् राज्यं निजी क्षेत्रया व्यावसायिक विज्ञापनया विकल्प जुइम्वाःला ? तर राज्यं थम्हं नागरिकतय्त बीमाःगु सार्वजनिक सुचं पिथनेगु खर्च म्हो यायेगु उचित मखु।

लोककल्याणकारी विज्ञापन क्वःपालेवं उकिया लिच्वः प्रकाशकया बैंक खाताय् जक लाइगु मखु। थुकिया प्रत्यक्ष लिच्वः पत्रकार तथा श्रमजीवीया रोजगारीइ लाइ। प्रेस, भ्वं, छपाइ, वितरण, ढुवानीलगायतया व्यवसाय प्रभावित जुइ।

स्थानीय तहनिसें राष्ट्रिय तह तक सुचं प्रवाहया सञ्जाल कमजोर जुइ। स्वरोजगारमूलक प्रकाशन बन्द जुइगु जोखिम अप्वइ।

अन्ततः थुकिया लिच्वः लोकतान्त्रिक बहुलतायू हे लाइ। अथेजुयाः थ्व विवादयात 'पत्रिकां सरकारयाके ध्यबा फ्वन' धकाः धायेगु वास्तविक समस्यां बिसिउँ वनेगु अःपूगु लँपु जक खः।

लोकतन्त्रय् प्रेस सरकारया ग्राहक मखु, आलोचक खः। प्रेसं सरकारया निर्णययात कयाः न्ह्यसः थनी। सार्वजनिक खर्चया ल्याःचाः माली। भ्रष्टाचार, अनियमितता व नीतिगत कमजोरी न्ह्यथनेगु याइ। नागरिकया गुनासो सार्वजनिक याइ। थ्वहे प्रेसयात आर्थिक रूपय् कमजोर यानाः धिसिलाःगु लोकतन्त्रया कल्पना याये फइमखु।

सरकारं प्रेसं थःगु पक्षय् च्वयेमाः धकाः लोककल्याणकारी विज्ञापन बीगु मखु। नागरिकं थःगु नीति, निर्णय व सार्वजनिक सन्देशबारे जानकारी काये दयेमाः धकाः विज्ञापन बीगु खः। थ्वहे आधारभूत अन्तर मथुइवं आः बहस गलत दिशाय् वनाच्वंगु दु। यदि सरकारं लोककल्याणकारी विज्ञापनया ध्यबा क्वःपालीसा मेगु न्ह्यसः झन गम्भीर जुइ। सरकारया सुचं नागरिक तक गुकथं थ्यनी ? छु राज्यया निष्कर्ष आः सरकारी सुचं सामाजिक सञ्जालं जक गाःगु खः ला ? यदि अथे खःसा देय्या फुक्कं नागरिक डिजिटल पहुँचय् दु धइगु भ्रमं सरकार पिहां वयेमाः। डिजिटल पहुँच अप्वःगु सत्य खः, तर छापा माध्यमया विश्वसनीयता, अभिलेखीय महत्व व स्थानीय पहुँच समाप्त जूगु मदुनि। विशेष यानाः स्थानीय तथा स्वरोजगारमूलक प्रकाशनं अज्याःपिं नागरिक तक सुचं थ्यंकाच्वंगु दु, गन तःधंगु सञ्चारगृहया पहुँच लिकुनाच्वंगु दु।

अथेजुयाः स्वरोजगारमूलक प्रकाशनया अस्तित्वयात कमजोर यायेगु केवल छुं प्रकाशकया व्यवसायय् प्रहार जक मखु, स्थानीय सुचं प्रणालीइ हे प्रहार खः। आः बहस लोककल्याणकारी विज्ञापन बीगु कि मबीगु धइगु मखु। बहस थुकियात अझ गुकथं पारदर्शी, समानुपातिक, परिणाममुखी व दिगो दयेकेगु धइगु खँय् जुइमाः।

राज्यं अनियमितता पनेमाः, तर नियमितयात सजाय बी मजिउ। वर्गीकरण वैज्ञानिक दयेकेमाः, तर वर्गीकरणया नामय् स्वरोजगारमूलक माध्यमयात आर्थिक रूपय् समाप्त याये मजिउ। वितरणय् पारदर्शिता हयेमाः, तर तःधंगु सञ्चार माध्यमयात कज लाभ जुइ कथं प्रणाली केन्द्रीकृत याये मजिउ।

वास्तविक प्रकाशन, नियमितता, वितरण, पत्रकार तथा कर्मचारीया ल्याः, स्थानीय पहुँच व सार्वजनिक सुचं प्रवाहलय् योगदानयात आधार दयेकः प्रणाली पुनर्संरचना यायेफइ। डिजिटल प्रमाण, पारदर्शी अभिलेख व प्रभावकारी अनुगमन प्रणाली विकास यायेफइ। विज्ञापन बोर्डया प्रशासनिक खर्च व अनावश्यक प्रक्रियागत झन्झट म्हो यायेफइ। तर सुचं प्रकाशनया मू खर्च क्वःपालाः प्रणाली सुधार जुइ मखु।

वि.सं. २०१६ सालय् सुरु जूगु थ्व व्यवस्था न्ह्यगु दशकया यात्रायू थ्यनेधुंकूगु दु। दथुइ राजनीतिक व्यवस्था हिल, सरकार हिल, प्रविधि हिल, सञ्चारया स्वरूप हिल, भ्वंया लिपा रेडियो, टेलिभिजन जुयाः डिजिटल युग वल, तर छ्यू आधार भूत आवश्यकता महिउ राज्ययात नागरिकलिसे सुचंपाखे स्वानातयेगु आवश्यकता। अथेजुयाः आःया मू न्ह्यसः लोककल्याणकारी विज्ञापन राज्यया दया खः कि मखु धइगु मखु। इतिहासं उकिया लिसः यक्व न्ह्यः बीधुंकूगु दु। राज्यं थःगु सार्वजनिक सुचं नागरिक तक थ्यंकेत दयेकूगु प्रणाली खः। सरकारं चाहेजुल धाःसा प्रणाली सुधार यायेफइ, अनियमितता पने फइ, पारदर्शिता अप्वयेके फइ, वर्गीकरणयात वैज्ञानिक दयेके फइ, तर न्ह्यगू दशकनिसें विकास जुयावःगु सार्वजनिक सुचं प्रवाहया संरचनायात आर्थिक रूपय् कमजोर यानाः लोकतन्त्र बल्लाके फइमखु। सरकारं थुइकेमाःगु खः थुलि खः। लोककल्याणकारी विज्ञापन पत्रकारितायात बिउगु दान मखु, नागरिकतय्त सुचं बीत राज्यं याइगु खर्च खः। उकिया ध्यबा क्वःपालेगु धइगु केवल मिडियाया आम्दानी म्हो यायेगु मखु, राज्यया सुचं नागरिक तक थ्यंकेगु थःगु दायित्व कमजोर यायेगु खः।

राज्यया प्यंगूगु अंगयात कमजोर यानाः राज्यया ल्यंदनिगु स्वंगू अंग बल्लाइ मखु। स्वतन्त्र प्रेस राज्यया बोझ मखु, राज्ययात नागरिकप्रति जवाफदेही दयेकीगु सार्वजनिक पूर्वाधार खः। न्ह्यगू दशक लिपा सरकारं इतिहास उल्टे यायेगु मखु, प्रणाली सुधार यायेगु साहस क्यनेमाः।

लोककल्याणकारी विज्ञापन क्वपालेगु मखु, अनियमितता नियन्त्रण, पारदर्शी वितरण, वैज्ञानिक वर्गीकरण व वास्तविक सञ्चार माध्यमया न्यायोचित संरक्षण थौंया आवश्यकता खः। छायधाःसा न्ह्यसः पत्रपत्रिकां गुलि ध्यबा काल धइगु मखु। मू न्ह्यसः खः नागरिकं राज्यया सुचं काये दइगु अधिकारयात सरकारं गुलि मू पूगु दु ?

100% Vegetarian
Sweet Cave
Sweets - Namkeen - Fast Food
Sweet Cave
(जीवन दाईया पसः)
Kalimati, Kathmandu, Nepal
Tel: 4275511, 9741112777, 9851063000
यहाँ भोज तथा पार्टीहरूको लागि चाहिने स्पेशल दही, पनिर, लाखामरी, लालमोहन, बर्फी, रसबरी तथा अरु विभिन्न परिकारका मिठाईका लागि सम्पर्क राख्नुहोस्।
आउटडोर भेज क्याटरिङ्ग पनि गरिन्छ।

हरेक मंगलवाः
राष्ट्रियताको लागि समर्पित
मेरो साप्ताहिक
मचा_साप्ताहिक Mero Saptahik
मालाः मालाः ब्वनादिसँ ।

अनिवार्य अवकाश काःपिंत हनेज्या

लहना वाःपौ/ अनिवार्य अवकाशय् वनेत्यंपिं नेपालभाषा शिक्षण सहायकपिंत छगू ज्याझ्वःया दथुइ हंगु दु। नेपालभाषा स्यनामि दबूया ग्वसालय् जूगु ज्याझ्वलय् अनिवार्य अवकाशय् वनेत्यंपिं ६० दँ च्वय्यापिं नेपालभाषा प्रशिक्षण सहायक (नेपालभाषा स्यनामि)पिंत हंगु खः।

दबूया नायः रितेश मल्लया सभापतित्वय् यँ महानगरपालिका शिक्षा व स्वास्थ्य समितिया संयोजकलिसें २२ वडा चिनिकाजी महर्जनं कसाःगा न्ययेकाः हनापौ देछानादीगु खः।

ख्वीदँ पुलकि अनिवार्य अवकाशय् वनेमाःगु नेपाल सरकारया नियम दु। व हे कथं थीथी ब्वनेकुथिइ नेपालभाषा सहायक प्रशिक्षकपिं राधेश्याम महर्जन, प्रमिला तुलाधर, कृष्णाप्यारी श्रेष्ठ, हसनामैया वज्राचार्य, रमा शाक्य, भावना वैद्य, रिता अमात्य व तारा श्रेष्ठपिंत अवकाश लिपाया जीवन सुखद रुपं हने फयेमा धकाः भिंतुना देछासे हंगु खः।

ज्याझ्वलय् २२ वडाअध्यक्ष महर्जनं भाय् स्यनेगु केवल जागिर जक मखसे मांभाय्या नं सेवा खः धासें थ्व खँयात वाः चायेकेत प्रशिक्षण सहायकपिंत इनाप यानादिल। लिसें वय्कलं तत्कालीन ईया घटना लुमंकुसे न्हापा नेपालभाषा चिनाखँ जक च्वःसां सर्वस्वहरण जुइगु व आः नं झीपिं संक्रमणकालय् दुगु खँ कनादिल।

शिक्षा विभागया शिक्षा अधिकृत केशव ज्ञवालीं सामाजिक सुरक्षा कोष व कोषं उपलब्ध याइगु सुविधा बारे ध्वाथुइकादिसें शिक्षण सहायकपिंत सुरक्षा कोषय् आवद्ध यायेगु व्यवस्था जुइधुंकूगु जानकारी बियादीगु खः।

ज्याझ्वलय् विशिष्ट पाहांकथं झायादीपिं यँ महानगर शिक्षा विभागया प्रमुख नमराज ढकाल, दबूया छ्याञ्जे बरुणप्रसाद वैद्य, नेवाः देय् दबूया छ्याञ्जे श्रीजनमान श्रेष्ठ लगायतं नुगःखँ तयादीगु खः।

यँ महानगरपालिका २२ वडाया सहकार्यय् न्हूसतकय् च्वंगु नेवाः सांस्कृतिक छेँय् जूगु ज्याझ्वलय् नेपालभाषा शिक्षण सहायकपिंत सामाजिक सुरक्षा कोषय् आवद्ध याःगुलिं यँ महानगरपालिका व शिक्षा विभागयात सुभाय् नं देछाःगु खः।

उगु इलय् मूपाहां, विशिष्ट पाहां व पाहांपिंत दबूया नायः मल्लं लुमन्ति चिं नं लःल्हानादीगु खः।

तलेजुया हारमाः लित बीत अमेरिका सकारात्मक

लहना वाःपौ/ नेपालं खुया यंकूगु तलेजु द्यःया कण्ठहार लितबीत अमेरिकां सकारात्मक लिसः बिउगु दु। अमेरिकाया शिकागोय् च्वंगु 'आर्ट इन्स्टिच्यूट अफ शिकागो' यू विशेष महत्व बियाः प्रदर्शनय् तयातःगु थुगु हारमाः लितहयेगु निंतिं नेपालं ताः ई न्हय्ःनिसें कुतः यानाच्वंगु खः।

पुरातत्व विभाग व यँ महानगरपालिकां ताः इलंनिसें थुगु हारमाः लित हयेत कुतः यानाच्वंगु खःसां सकारात्मक लिच्वः मवयाच्वंगु खः। आः वयाः धाःसा इन्स्टिच्यूट हारमाः लित बीत सकारात्मक लिसः बिउगु खँ पुरातत्व विभागया छम्ह अधिकृत धयादीगु दु। थःगु नां कने मयःम्ह उम्ह अधिकृतं तजेलुया तिसा लित बीत थःपिं सकारात्मक जूगु धासें तर गबलय् तक लित बीगु धइगु खँ औपचारिक रुपं जानकारी मबिउगु खँ धयादीगु दु। इन्टिच्यूटं हारमाः नेपाःया हे खः धइगु ठोस प्रमाण मदुगु धासें लित बीत अनिच्छुक जुयाच्वंगु खः।

नेपालं थीथी माध्यमं माःगु प्रमाण मुंकाः इन्टिच्यूटयात लिसः छ्वःगु खः। तलेजु भवानीया हारमाः लितहयेगु निंतिं अमेरिकाय् च्वंपिं नेपाःमिया लिसें सांस्कृतिक अभियन्तातय्सं दबाव बीगुया लिसे माःगु भूमिका म्हिता वयाच्वंगु खः।

लिपि गुथिया २० क्वःगु दँमुँज्या

लहना वाःपौ/ नेपाल लिपि गुथिया नीक्वःगु दँमुँज्या वंगु आइतवाः गुथिया थःगु हे भवन जूगु दु। गुथिया नायः निरञ्जनमान ताम्राकारया सभापतित्वय् जूगु ज्याझ्वलय् पुलांम्ह नायः अनिल स्थापित मू व्यक्तित्वकथं झायादीगु खः।

गुथिया न्वकु पवित्र कसां लसकुस यासें न्हयाःगु ज्याझ्वलय् छ्याञ्जे जुजुमान महर्जनं वंगु दँय् गुथि याःगु थीथी ज्याझ्वःया गतिविधि प्रतिवेदन न्हयब्वयादिसें थुगु दँय् यायेगु ज्याझ्वः बारे कनादीगु खः। अथे हे दांभरिं प्रमिला ताम्राकारं वंगु दँया ल्याःचाः लिसें थुगु दँया ज्याझ्वःया अनुमानित बजेट न्हयब्वयादीगु खः।

ज्याझ्वलय् लिपि गुथिया जःपिं उदेन न्हूसाय्मि, डा. अन्जिरमान सिंह, जुजुभाई तुलाधर, पौभाः साय्मि, विद्यासागर तुलाधर लगायतं वइगु दँय् यायेमाःगु थीथी ज्याझ्वःयात कयाः सुझाव बियादीगु खः।

दँमुँज्याय् पुलांम्ह नायः स्थापितं नेपाल लिपियात युनिकोडय् दुथ्याकेत खने दयाच्वंगु थीथी समस्या व उकिया समाधानया निंतिं जुयाच्वंगु कुतःयात कयाः बारे न्ववानादीगु खःसा नायः ताम्राकारं गुथिया विधान परिमार्जन यानाः न्हूकथं वनेमाःगु नापं गुथिं यायेगु ज्याझ्वःया बारे स्पष्ट यानादीगु खः।

यँ मनपा २४ वडापाखें दीप प्रज्ज्वलन

लहना वाःपौ/यँ मनपा २४ वडाया ग्वसालय् वंगु भाद्र २२ गते आइतवाः रसुवा भोटेकोशी महाविपत्तिइ ऐक्यबद्धता क्यँसें दीप प्रज्ज्वलन याःगु दु। ज्याझ्वलय् यँ मनपा २४ वडाया नायः विनोद कुमार राजभण्डारीलिसें वडा परिवार व स्थानीयबासीपिनि ब्वति दुगु खः।

गुंला धर्म देशना ज्याझ्वः क्वचाल

लहना वाःपौ/हलिं नेवाः गुथि सम्पदा कवः यागु ग्वसालय् गुंला लच्छिय्कं न्हयाःगु धर्म देशना ज्याझ्वः थ्वहे यंलाथ्व पारु (भाद्र २७ गते) शनिवाः क्वचायकूगु दु। गुँला पर्व धर्म देशनाया झ्वलय् थीथी थासय् न्हयानाः तिकरे तिनथानाय् मू ज्याकुथिया मुज्याकुथिइ मूछ्याञ्जे व कवः कजि धर्म नारायण महर्जनया नायःसुई जूगु ज्याझ्वलय् भिक्षु धर्मरत्नपाखें अन्तिम धर्म देशना ज्याझ्वः क्वचायेकूगु खः। ज्याझ्वलय् भिक्षु धर्मरत्नलिसें मू नायः, निवर्तमान मू नायः, मूछ्याञ्जे कवःकजिपिं लिसे थीथी नायःपिं व भाजुमय्जुपिं दाजुकिजा तताकेहेँपिं ब्बति काःगु खः।

जेनजी ...

सीईपीपीएससं नेपालय् चिनियाँ लगानी व पूर्वाधार विरुद्ध संगठित अभियान न्ह्याकेगु रणनीति दयेकूगु खः।

प्रतिवेदनय् नेपालय् वंगु दँया भदौ २३ गते जूगु आन्दोलनयात ल्यायम्हतय् स्वतन्त्र आन्दोलन मखुसें अमेरिकी सरकाराया आर्थिक ग्वाहालिइ व भूराजनीतिक योजनाय् जूगु दाबी यानातःगु दु।

उकथं हे 'द ग्रेजोनं' एनईडीपाखे 'युवा नेतृत्व, पारदर्शी नीति' नांया ज्याझ्वःपाखे युवातयूत तालिम बियाः छगू 'जेन जी' स्याडो आर्मी (छायाँ सेना) तयार याःगु खँ नं रिपोर्टय् न्हयथनातःगु दु।

अमेरिकी सरकारं युवातयूत लगानी याःगु मू आज्जु धाःसा नेपालय् चीन व भारतया प्रभावयात पनाः अमेरिकाया इन्डो-प्यासिफिक एजेन्डायात न्हय्ःने न्हयाकेगु खः।

पश्चिमी सञ्चार माध्यमं जेनजी आन्दोलनयात शान्तिपूर्ण लोकतान्त्रिक धकाः चित्रण याःसां नं द ग्रेजोनं धाःसा युवातयूत सडकय् गुकगथं प्रदर्शन यायेगु धकाः न्हापा हे तालिम बिउगु दाबी यानातःगु दु।

द ग्रेजोनया प्रतिवेदन सामाजिक सञ्जालय् वःसां नं वर्तमान सत्तारुढ दलया लिसे सरकारं तकं उकियात कयाः गुगुं नं कथंया प्रतिरोध यायेगु ज्या धाःसा यानाच्वंगु मदु। सत्तारुढ दल सरकारं उकियात कयाः खण्डन मयाःगुलिइ यानाः सरकार प्रति न्हय्सः धाःसा ब्वलंगु दु।

जनकवि ...

ब्वनाः न्यंकादीगु खः। विचाः मुँज्याय् थीथी कलाकारपिसं जनकवि श्रेष्ठं च्वयादीगु 'झी झीगु निम्तिं मदुसां नेपाःया निंतिं म्वायेमाः ' धइगु म्येलिसें थीथी म्ये हालाः न्यंकूगु खःसा कवयित्री प्रतिसरा सार्यामि, लोककवि राजभाई जकःमिपिसं चिनाखँ ब्वनाः न्यकादीगु खः।

नेवाः देय् दबूया नायः रश्मिला प्रजापतिया सभापतित्वय् जूगु ज्याझ्वलय् जनकवि दुर्गालाल लुमंकाः छगू मिनेट मौनधारण याःगु खःसा ग्वसाः खलःपाखें जनकवि दुर्गालालया किपातय् स्वां देछानाः श्रद्धाञ्जलि प्वंकूगु खः।

विचाः मुँज्याय् नेपालभाषा ख्यःया थीथी हनेबहःपिं व्यक्तिपिसं ब्बति कयादीगु खः।

तीर्थरामयात लुमंकाः वतृत्वकला धेंधेंबल्ला कासा

लहना वाःपौ/नेवाः न्हयलुवाः, पूर्व राज्यमन्त्री तीर्थराम डंगोलया पुण्य स्मृतिइ यैंया क्षेत्रपाति पार्टी प्यालेसय् यैं महानगरपालिका २७ वडाया ग्वसालय् शीपमूलक शिक्षाया महत्वयात कयाः यैं महानगर अन्तर माध्यमिक विद्यालय वतृत्वकला धेंधेंबल्ला कासा जूगु दु।

ज्याइवः अन्नपूर्ण स्कूलया सहकार्यय् न्हयाःगु खः।

ज्याइवलय् नेवाः न्हयलुवाः तीर्थराम डंगोलया योगदानयात कयाः नेवाः न्हयलुवाः लिसें नेपालभाषा एकेदेमिया चान्सलर मल्ल के सुन्दरं नेपाली कांग्रेस दुने डंगोल छम्ह इमान्दार नेता जूगु विचाः प्वंकादीगु खः। ज्याइवःया मूपाहाँ कार्यबाहक मेयर सुनिता डंगोलं तीर्थराम डंगोल थःगु त्वाःया जःलाखला जूगु व मचाबलय् थःपिन्सं नेता धकाः दकले न्हापां म्हस्यूम्ह व्यक्ति जूगु लुमन्ति कासें वयूकः थः अबुया दकले यःम्ह नेता जूगु खँ कनादीगु दु।

यैं महानगरपालिका २७ वडाया वडाध्यक्ष योगेशकुमार खड्गीया सभापतित्वय् जूगु उगु ज्याइवलय् यैं महानगरपालिकाया प्रवक्ता लिसें १७ वडाया वडाध्यक्ष नवीन मानन्धर, पूर्व रक्षामन्त्री भिमसेनदास प्रधान, न्हूदँ समारोह समिति ११४६ या नायः प्रेमहिरा तुलाधर लिसें थीथी हनेबहःपिं उपस्थित जूगु खः। यैं २७ वडाया दुजः सृष्टि कंसाकार तुलाधरं न्हयाकादीगु ज्याइवलय् यैं महानगर दुनेया ४४ गू स्कूलया विद्यार्थीपिन्सं शीपमूलक शिक्षाया महत्वयात कयाः वत्तृत्वकला धेंधेंबल्ला कासाय् ब्वति काःगु खः।

जनबहालय् आयुताहुति यज्ञ जुइगु

लहना वाःपौ/श्री आर्यावलोकितेश्वर सुधार समूहया ग्वसालय् वइगु मंसिर ३-५ तक जनबहालय् आयुताहुति यज्ञ याइगु जूगु दु। थुगु ज्याइवलय् देय्न्यंकया गुरुवर्गपिनिपाखें शान्ति स्वस्ति पाठ यानाः विपदय् लानाः मदुपिनिगु सुखावति भुवनय् बासया कामना यासें पूजा पाठ जुइगु धाःगु दु।

थुगु ज्याइवः सुथांलाकेगु निंतिं जनबहाःया नीलकाजी शाक्यया संयोजकत्वय् आयुताहुति होम मूल समारोह समिति स्वनेज्या जूगु खः। थुगु समितिइ सोमवाः जूगु सहलह ज्याइवलय् मुनादीपिं १८० म्ह समारोह समितिया जः जुइगु घोषणा याःगु खः।

ज्याइवलय् संघीय सांसद गणेश पराजुली, पूर्वमन्त्रीपिं भीमसेनदास प्रधान, कृष्णगोपाल श्रेष्ठ, पूर्वप्रदेश मन्त्री शैलेन्द्र बज्राचार्य, हरिप्रभा खड्गी, पूर्वमेयर विद्यासुन्दर शाक्य, बौद्धविद्वान् प्रा.डा. नरेशमान बज्राचार्य, प्रा.डा. यज्ञमानपति बज्राचार्यलिसेंया ब्वति दुगु खः।

देसय् न्यनाच्वंगु अशान्ति चिला वनेमा व थ्वहे भाद्र १० गतेया खुसिबाः व चलखं मदुपिनि आत्माया शान्तिया कामना यासें जनबहालय् आयुताहुति होम जुइत्यंगु ग्वसाःखलकं जानकारी ब्यूगु दु।

प्यक्वःगु न्यू जेनिथ कप न्ह्यात

लहना वाःपौ/स्वनिगःया ४३ गू ब्वनेकुथिया ब्वति दुगु प्यक्वःगु न्यू जेनिथ कप सोमवाःनिसें न्ह्याःगु दु। न्यू जेनिथ इंग्लिस मोडेल स्कूलया ग्वसालय् फुटसल व बास्केटबल कासा न्ह्याःगु खः।

कासाय् फुटसलपाखे ११ दं क्वय्, १३ दं क्वय्, १६ दं क्वय् मिजं व १६ दं क्वय् मिसा यानाः प्यंगू पुचः व मिसा व मिजं दथुइ बास्केटबल कासा न्ह्याःगु दु। उलेज्या ज्याइवलय् ब्वनेकथिया संस्थापक प्रधानाध्यापक राजु महर्जनं फुटसल व बास्केटबलया रेफ्रीपिन्त बेल लःल्हानाः ज्याइवःया उलेज्या यानादीगु खः।

वइगु असोज ४ गतेतक कासा न्ह्याइ।

धेंधेंबल्लाःया उत्कृष्ट स्वंगू पुचःयात पदक, ट्रफी व दसिपौ लःल्हाइगु जूगु दु। कासा न्ह्याकेगु निंतिं थ्यंमथ्यं स्वंगू निसें ४ लख ५० हजार तका खर्च जुइगु

उलेज्याय् संचालक समितिया दुजःपिं, कासा संयोजक, प्राज्ञिक प्रमुख व प्रशासन प्रमुखपिनि ब्वति दुगु खः।

अनुमान ग्वसाःखलकं याःगु कासाया कजि रोशन थापामगरं कनादीगु दु।

कासा निष्पक्ष व व्यवस्थित ढंगं न्ह्याकेत फुटसलया निंतिं फिफा मान्यता प्राप्त रेफ्री व बास्केटबलया निंतिं फिबा मान्यता प्राप्त रेफ्रीयात निर्णायक कथं परिचालन यायेगु विद्यालययाः संस्थापक प्रिन्सिपल राजु महर्जनं जानकारी बियादीगु दु।

न्यू जेनिथ इंग्लिस मोडेल स्कूलं न्हापा बास्केटबल कासा जक ग्वसाः ग्वया वयाच्वंगु खः। स्वक्वःगु संस्करणनिसें फुटसलयात नं धेंधेंबल्लाखय् दुथ्याकूगु दु। ग्वसाःखलकं थुगु कासा ब्वनेकुथिया फुटसल मैदान व बास्केटबल कोर्टय् जुइगु जानकारी ब्यूगु दु।

कूलय् फुटसल व बास्केटबलया नापनापं नियमित रुपं तेक्वान्दो प्रशिक्षण नं जुयाच्वंगु दु। स्कुलय् चेस व टेबुलटेनिस लिसेंया कासा गतिविधिया सुविधा दुगु शुक्रवाः जूगु प्रेस मिटय् जानकारी नं ब्यूगु खः।

बाल अधिकारको संरक्षण गरौं

- बालबालिकाको अधिकारको सम्मान गरौं,
- बालश्रम, बालविवाह, बालहिंसा तथा सबै प्रकारका शोषणको अन्त्य गरौं,
- बालबालिकालाई गुणस्तरीय शिक्षा, स्वास्थ्य र पोषण सुनिश्चित गरौं,
- बालमैत्री, सुरक्षित र भेदभावरहित वातावरण निर्माण गरौं,
- बालबालिकाको विचार र सहभागितालाई उचित सम्मान गरौं,
- बालबालिकालाई अनलाइन तथा साइबर जोखिमबाट सुरक्षित राखौं,
- परिवार, विद्यालय र समुदाय मिलेर बाल अधिकारको संरक्षणमा सक्रिय बनौं,

समुन्नत राष्ट्र निर्माणका लागि बालबालिकाको उज्ज्वल भविष्य सुनिश्चित गरौं।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

अध्यक्ष, प्रधान सम्पादक नापं लहना मिडियाया निंतिं प्रकाशक : नृपेन्द्रलाल श्रेष्ठ (९८५१०९८०९५) ● सम्पादक : जुजुमान महर्जन ● कार्यकारी सम्पादक : सुरेन्द्रभक्त श्रेष्ठ (९८५१०९९४७२), खुसिबुँ, यैं ।
email: lahanaweekly@ gmail .com ● लेआउट : सुर संसार मिडिया, ओन्दे, ०१५-९०९२५० ● मुद्रक : स्वेतकाली छापाखाना, यैं ।